

פניני הפרשה

פנינים קצרים מפרשת השבוע

בישול הביצה מסמלת את הרעיון

"וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרץ" (שמות א, יב)

לכאורה, הרי מדובר על מה שהיה במצרים, ומן הראוי היה לכתוב בלשון עבר: "וכאשר עינו אותו כן פרצו"?

רבי מאיר שפירא, מייסד ישיבת 'חכמי לובלין', נשאל פעם ע"י גוי פולני מדוע יהודים אוכלים ביצה קשה בליל הסדר בפסח?

והוא השיב לו: שבניגוד לכל מאכל, שכלל שמבשלים אותו יותר, נעשה רך יותר, הרי הביצה, ככל שמבשלים אותה יותר, נעשית דוקא קשה יותר.

זה מה שמרומז בפסוק זה, שגם להבא, שכלל האויבים ילחצו וירדפו יהודים, הם יתרבו ויפרצו. בשל כך אנו אוכלים ביצה קשה בליל הסדר.

כשיש קושי זהו סימן חיובי

"ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך הרע לעם הזה" (שמות ה, כג)

אמרו רבותינו שהעושה מצוה לשם שמים ורואה שיש לו מניעות לקיום המצווה, עליו לדעת שהולך הוא בדרך הנכונה והטעם שיש לו מניעות הוא משום שהיצר הרע מתגרה בו, אך מי שעושה את המצווה שלא לשם שמים היצר הרע מסייע לו לקיימה.

וזהו מסביר רבי רחמים חי חויתה הכהן, בספרו 'מנחת כהן', מה שאמר משה לה' "ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך" כלומר לשם שמים "הרע לעם הזה" מאחר והיצר הרע מתנגד למצוה זו יתכן ולא יעלה בידי להוציא את ישראל ממצרים, לכן אמר משה "למה זה שלחתיני" והיה לך לשלוח מלאך שאין כח ביד היצר הרע להתנגד אליו, ואף שהצדיקים הגמורים מעלתם יותר מהמלאכים, מ"מ משה רבינו מעוותנותו לא החזיק את עצמו לצדיק גמור.

אך האמת היא שמשוה רבינו מעלתו גדולה יותר מהמלאכים ואין כח ביד היצר הרע להתנגד אליו, ובפרט בדבר שנוגע להצלת כל ישראל והטעם שפרעה הכביד את העבודה על בני"א אינו משום שהיצר הרע מתנגד לשליחותו של משה אלא זהו רצון ה' להכביד את לבו שהרי אם ישלח את ישראל ממצרים אזי לא שייך להענישו ומטעם זה הכביד ה' את לבו כדי לעשות בו נקמה ולהענישו.

לכן, אם אדם רואה שקשה לו לעשות איזה מצוה, שידע שהסיבה

היא כיון שהוא עושה אותה לשם שמים, ועליו להילחם

עם היצר"ר עד שיצליח לנצחו.

במרה מפטירין

הפטרת השבוע: "דברי ירמיהו בן חלקיהו" (ירמיה א. ב)

לבני אשכנז: "הבאים ירש יעקב" (ישעיה כ"ז), ובני בבל ותימן מפטירין "בן אדם הודע" (יחזקאל ט"ז)

הקשר לפרשה: בהפטרה מסופר על הנביא ירמיהו שסירב בתחילה ללכת בשליחות ה' משום שאינו יודע לדבר כי הוא נער, וכמסופר על משה רבינו בפרשתנו שסירב ללכת בשליחות ה', משום שאינו איש דברים.

דברי חכמים

פרפראות לפרשה משולחנם של חכמי התורה

עד כמה יש לעמול על עקירת הקנאה

כשמשוה רבינו ע"ה יצא מביתו של פרעה, הוא פוגש את אורח החיים שבהם מתגלים בני האדם בדעותיהם ומידותיהם. הוא מבחין בשני אנשים עבריים כשהם חובטים זה בזה. המחזה לא נותן לו מנוח והוא תמה בפני הרשע "למה תכה רעך"?

שורשי הרע, כפי שחז"ל מלמדים אותנו, נעוצים הם לא אחת במידת הקנאה, שהיא אחת מהמיידות שמוציאין את האדם מן העולם.

באחת מדרשותיו נשא הצדיק רבי אליהו לופיאן זצ"ל, משל נוקב אודות מידת הקנאה וכך סיפר: הגעתי ברכבת לפולין מאיזשהו מקום. שכרתי בעל עגלה שייקחני לביתי. הדרך היתה ארוכה והעגלון ביקש לפוש קמעא באמצע הדרך. הוא העמיד את העגלה בצדי הדרך והתיר את הסוס מכבלי. במרחק קצר ממקום חנייתנו שכן אגם. הסוס ניצב ליד האגם ושתה. לפני ששתה הרביץ בפרסתו במים, עד שנהיו בוציים ורק אז התחיל לשתות.

התפלאתי ושאלתי את העגלון: "מדוע הסוס רואה לנכון להפוך מים נקיים לבוציים, ורק אז שותה? מדוע איננו שותה את המים בעודם נקיים?"

"עליך להבין", הסביר לי העגלון בסבלנות, "שמעל פני המים הבחין הסוס בצללית של סוס נוסף השוהה באגם. הקנאה בערה בו עד מאד והוא השתולל בצורה כה פראית, עד כי נדמה היה שחרון אפו לא ישוב מעמו אלמלי יהרוג את הסוס שחדר לתחומו שלו... צמאונו הגדול למים נשכח ממנו לחלוטין".

אין דבר בעולם, שאי אפשר ללמוד ממנו את דרכי ד'. תפקידנו הוא למצוא את דרכי ד' בכל מה שקיים בעולם".

ואת הנמשל, הסביר רבינו לתלמידיו בשיבה: "זהו טבעם של בעלי חיים, כאשר אנו עדים להתנהגות כזאת, באפשרותנו להבין עד כמה חייב האדם לעמול כדי למחוק רגשות ומעשה קנאה".

רבינו היה אומר: "בכל הנוגע למידות, התורה מקצרת בלשונה לעומת שאר המצוות".

על סוד העניין עמד הרמח"ל והסביר במשל:

משל לאדם שערך חוזה כדת וכדין עם קבלן, לבנות לו בנין גדול בן כמה קומות והרבה חדרים. לאחר זמן בא הקבלן והציג תביעת תשלום מיוחדת על חפירת היסודות. בעל החוזה נדהם מעצם התביעה.

"וכי היכן חשבת להעמיד את הבניין, על האוויר?! זעק לעבר הקבלן.

כל בר דעת מבין, שלא יתכן להעמיד בנין ללא יסודות, ושבחתימת חוזה על בנין כלולים גם יסודותיו מבלי צורך לפרטם, וזאת בין אם המדובר בבנין נמוך קומות ובין אם מדובר בגורד שחקים שצריך יסודות גדולים ואיתנים.

וכן לענייננו: בנין התורה לא יתכן בלא יסודות המידות, דהיינו, חובה על האדם לחפור בארץ החומריות עמוק עמוק, לרש אחר המידות הרעות ולהשליכן, ולהשריש תחתיהן מידות טובות ועליהם להשתית את הבנין הגדול והנהדר - בנין התורה.

מז האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

האור והמים בהצלת משה רבינו ע"ה

"ותהר האשה ותלד בן ותרא אתו כי טוב הוא ותצפנהו שלשה ירחים" (שמות ב, ב).

הניסים הגלויים והמאורעות הפלאיים שסבבו את לידת משה והצלתו, מורים הם על עתידו של משה. ועל תכונות נפשו שחונן בהם, הנצרכות לתפקידו כמנהיג עם ישראל ומושיען ומוסר התורה.

איתא בחז"ל (סוטה יב, א) "ותרא אותו כי טוב הוא", בשעה שנולד משה נתמלא הבית כולו אור. כתיב הכא ותרא אותו כי טוב הוא, וכתיב התם (בראשית א, ד) וירא א-להים את האור כי טוב. האור שהפציע בבית עמרם בשעת לידת משה מכונה הוא "טוב", והוא כאור שבעת הימים שגם הוא נקרא טוב.

אור מיוחד זה - אור שבעת הימים, הוא אורה של תורה. דהנה איתא בגמרא (חגיגה יב, א) אור שברא הקדוש ברוך הוא ביום ראשון, אדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו. כיון שנסתכל הקדוש ברוך הוא בדור המבול ובדור הפלגה וראה שמעשיהם מקולקלים עמד וגזזו מהן. ולמי גזזו, לצדיקים לעתיד לבא.

והיכן גזזו? מבואר בזה"ק שהקב"ה גזז אור זה בתורה הקדושה והם סודות התורה. וסמך לזה מצאנו במדרש (בר"ר ג, ה), א"ר סימון חמשה פעמים כתיב כאן אורה (בפרשת יצירת האור), כנגד חמשה חומשי תורה. ומתאים למאמר חז"ל (שהש"ר פ"ה ו) שהתורה היתה כתובה אש שחורה על גבי אש לבנה.

עוד מובא בזה"ק, דאור זה ממש - אור יום ראשון, נתן הקב"ה למשה כשנולד והשתמש בו ג' ירחים עד שבא לפני פרעה, אז נטלו ממנו והחזירו לו במעמד הר סיני והשתמש בו כל ימיו. ולכן היה צריך לשים על פניו מסווה. שוב אנו רואים שאור שבעת הימים הוא אורה של תורה, שהאיר זרח שנית כשנולד משה רבינו מוסר התורה, ושוב נמסר לו במעמד הר סיני בשעת קבלת התורה.

ומעתה מימרת חז"ל "אין טוב אלא תורה" (ברכות ה, א) מקבלת משמעות חדשה ועמוקה, ומבואר נפלא מדוע האור שזרח בשעת לידת משה נרמז במילת טוב, דהוא אור שבעת הימים שנקרא טוב, ובית גזזיו היא התורה שנקראת טוב. ומשה רבינו נולד עם ההכנה הנצרכת לתפקידו - בד בבד עם זריחת שמשו של מוסר התורה ומנחילה לעם ישראל, האיר אור שבעת הימים ונחשף האור הגנוז בתורה.

פרט נוסף בדברי ימי הילד משה מלמדינו על עתידו - "ולא יכלה עוד הצפינו ותיקה לו תיבת גומא... ותשם בסוף על שפת היאור". בעינינו זה נראה מעשה איבוד לדעת לנטוש ילד קטן על היאור. והרי כשהיה בביתו נשקפה לו סכנה מגזירת פרעה ומשוטריו המחפשים אחריו, ועתה הוציאה אותו לרשות הרבים ועוד נוספה לו סכנה חדשה מהמים. ברם כיון שבמשה רבינו מוסר התורה עסקינו, והתורה נמשלה למים - מה מים חיים לעולם כך דברי תורה חיים לעולם, שנאמר "כי חיים הם למוצאיהם" (ספרי דבי רב' מה, כב). לכן לגבי משה רבינו המים היוו חיות והצלה, וכפי שהשיב רבי עקיבא לפפוס בן יהודה במשל השועל והדגים, ומה במקום חיותנו כך וכו'. ואכן בסופו של דבר התברר שהצלתו של משה נגרמה דוקא משום שאמו הניחה אותו על היאור, ובתיה ראתה אותו ולקחתו לבן.

במסילת נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

הבטחה שבין האדם לבין קונו

ביום י' באדר תשנ"ה זכיתי לשמש כסנדק בפריז שבצרפת, בברית המילה לבנו של תלמידי הנאמן ר' דוד כהן הי"ו.

באותו מעמד קם המוהל, ד"ר אטיאס הי"ו, וסיפר את הסיפור הבא: "לפני שבועיים הגיע חברי אל מו"ר, רבי דוד פינטו שליט"א, כדי לבקש ברכה בנוגע לעניין כלשהו. אנשים רבים עמדו בתור להיכנס אל הרב ועל כן נאלץ חברי להמתין שעות ארוכות בתור.

כשנכנס לבסוף אל הקודש פנימה, טרם הוציא מילה מפיו, פנה אליו מו"ר ואמר לו:

"אם חפץ אתה לראות ישועה בענייניך, הנך חייב לקיים את ההבטחה שהבטחת לריבוננו של עולם ללמוד בכל שבוע שניים מקרא ואחד תרגום". לאחר מכן בירך אותו הרב בברכת הצלחה ופטרו לשלום.

חברי יצא מן החדר המום לגמרי, וחיש מהר הגיע אליי ואמר לי:

"ד"ר אטיאס, רק הקב"ה ואני יודעים על דבר ההבטחה שהבטחתי לקב"ה לפני שנכנסתי למו"ר - שאם הקב"ה יעזור לי בעניינים שלי, אתחיל ללמוד כל שבוע שניים מקרא ואחד תרגום. ואיך אם כן ידע הרב על הבטחתי? כיצד קרא את מחשבותיי עוד קודם שהוצאתי מילה מפיי?"

זה היה סיפורו של ד"ר אטיאס.

כשמעתי מפיו את הסיפור, נזכרתי בחברו ובאשר ארע עימו כשבא אליי. אולם יודע אני שאין בי ולא הייתה בי לא נבואה ולא רוח הקודש, אלא רצון אמיתי לסייע לזולת לתקן את עצמו ברוחניות ובגשמיות, ועל כן אני זוכה לכך שבזכות אבותיי הקדושים זיע"א משמים מכניסים לפי את המילים הנכונות שאותן אומר לכל יהודי, מילים אשר תתקבלנה על לבו, וכן את העצות המחכימות אשר תסייענה לכל אדם בבעייתו.

נצור רשונך

עדיף להימנע מלדבר סרה שלא לצורך

מן התורה אסור לדבר לשון הרע על החיים. אבל חכמינו מוסיפים גם את האיסור לבזות ולחרף את המתים, וכתבו הפוסקים שיש תקנה וחרם קדמונים שלא להוציא לעז ושם רע על המתים.

אסור גם כן להוציא שם רע על ארץ הקודש, ארץ ישראל. והרי מובא בתורה שדור יוצאי מצרים נענשו בארבעים שנה במדבר, ושם גם מתו, על שום שהוציאו דיבת הארץ רעה.

מבט לפרשה

כל מה שעושה הקב"ה הכל לטובה

הרכב בשוליים. בניע אצבע סימן לי לצאת ולתת דין וחשבון על מעשי בשולי הכביש.

השמש המנופצת, התסיסה שברכב, ההצטדקויות שבפי, כל אלה לא שינו את סבר פניו הנוקשה, כפי שלא הצרו את רוחב כתפיו.

התחננתי בפניו כי יואיל לשחררני לשעה קלה עד שאביא סוף סוף את נוסעי ליעדם, הסכמתי להשאיר בידיו את תעודותיי וכל כספי אך דברי נפלו על אוזן אטומה. עשר דקות יקרות ירדו לטמיון, שבתי אל הרכב והתנעתיו בפעם החמישית לנסיעה זו. הקיטור שמאחורי כמעט ופסק, כבר התייאשו מלהגיע לטיסה, מהלחישות הכבויות הבנתי כי מצויים הם כבר בשלב שלאחר יאוש...

הגענו לנמל התעופה השעון הורה על כך שהמטוס בו אמורים היו יידי להיות, המריא זה עתה. בתנועות רשלניות וכבידות פנו ללא אומר להוציא את חבילותיהם מהרכב. אצתי לסדר להם מקום במטוס שהתעתד להמריא לאמריקה כעבור שעה. הצלחתי ב"ד לסדר זאת ע"י פרוטקציה שהפעלתי, דרך חבר שעבד בחברה זו.

הודעתי להם על הטיסה החילופית כשעיני נעוצות בקרקע, ברחתי משם כל עוד רוחי בי מבלי לקבל פרוטה על נסיעה זו. נשמתי לרווחה כשמצאתי את עצמי לאחר פרשייה מוזרה זו: התפוצצות גלגל אחר גלגל, התנפצות שימשה בניסיון כה נדירות, קבלת דו"ח, וכל זה בניסיעה תמימה אחת. תפקידים רבים היו לפני בטיפול במכונית הפצועה, קיווייתי שיומי יסתיים בכי טוב.

בדרכי חזרה ל"סטמפורד היל" נרעשתי כולי לשמוע את קריין החדשות מודיע בקול רועד על נפילת המטוס, ראשי הסתחרר וידי רעדו. "רבונו של עולם, זעקתי. מה גדלו מעשיך ה', מה מאד עמקו מחשבותיך..." גרוני נחנק מדמעות, לא ידעתי את נפשי. נוכחתי לראות עין בעין בהנהגה המופלאה של השם יתברך.

יהודי צריך לדעת שגם כשהדברים לא קורים בדיוק כפי שהוא תכנן, ולפעמים נראה לו שהיה רוצה לתכנן אחרת - עליו לזכור שיש מי שמתכנן את הדברים ודואג שהכל יהיה לטובה.

כאן את הרכב ה'תקוע', לפנות לתחנת דלק סמוכה, הרחוקה כעשר דקות, ולרכוש גלגל מתאים.

נוסעי הרעיפו על ראשי ברכות למכביר:

"שתהיה לי בריא", נאנחה אם המשפחה, אשר איחור הטיסה הילך עליה אימים. "מדוע אינך מציין בראשית הדרך כי אין אויר בגלגליך?" עוד טענות צודקות שכאלה האשימוני בכל הנעשה, אך לא היתה לי ברירה, עשיתי את הדרך לתחנת הדלק, רכשתי את הגלגל ושבתי אל הרכב, כשהנוסעים שלא הצליחו לעצור מונית אחרת, מטיחים בי קבלת פנים חמה ורותחת...

הפנצ'ר תוקן. המונית פתחה בשעטה מהירה לשדה התעופה, מאחור ומהצדדים האיצו בי קולות חסרי סבלנות למהר ולמהר, זמן הטיסה הולך ומתקרב, התפללתי בכל ליבי שנצליח להדביק את הקצב. אלא שלפתע, נראה היה לי שזה חלום, נשמע במכונית צליל צורם מאד ולאחריו נפצי זכוכיות... היינו המומים. אך זו היתה מציאות, המשאת שהיתה לפני, נשאה אבנים בחלקה האחורי, עצרה בפתאומיות, כתוצאה מכך נחתו על שמשות החלון הקדמי מטר של אבנים קטנות וניפצוה לרסיסים.

ויכוח קצר ביני לבין הנוסעים העלה פשרה, אמשיך אמנם לנסוע בשמשה מנופצת, אך אין לי מנוס מלעצור לקחת את פרטי נהג המשאית, למען אוכל לעמוד בנזק זה. חרון אפה של הנוסעת וילדיה גאה, זו סיננה מבין שיניה מתוך לחץ נפשי, כי לא אעז לבקש תשלום עבור הנסיעה. בעמקי ליבי שמחתי על הדרשה הצנועה, סברתי כי עוד אצטרך לשלם להם עבור המאסר במונית...

אחר עיכוב של כעשרים דקות שוב יצאנו לדרך, אחזתי בהגה, לחצתי על הדוושה וגמאתי את המרחקים, השעון נתן לי תקווה כי נספיק עדיין להגיע זמן סביר לפני הטיסה.

עקב לחץ הזמן סטייתי במכוון מהנתיב המרכזי אל נתיב צדדי האסור לנסיעה בדרך כלל, הנתון רק לנסיעת רכבי חרום, עברתי על 'חוק תנועה' זה למען ירווח זמנם וליבם של פקעת העצבים שברכבי. אודה, לא היתה זו פעם ראשונה שעברתי על 'עבירת תנועה' זו. אך וודאי נישאתם כבר, הפעם בהבהו מולי אורות בלתי רצויים, מולי פסע מעדנות שוטר רחב כתפיים וחמור סבר שהורה לי לעצור את

אני, כך סיפר מרן הגאון רבי אהרן לייב שטינמן זצ"ל, לבחור ששוחח עמו בדברי עידוד וחיוזוק, התגלגלתי בשוויץ והייתי בגלות. בסוף נתברר שהכל היה לטובה - שבזה ניצלו חיי. כי כל מה שהאיש היהודי עובר - הכל לטובתו, כמו שמצינו בפרשת שמות שהיה גזירת פרעה כל הבן הילוד היאורה תשליכהו וכל הבת תחיון. ומה יצא מכל זה? משה רבינו, הכל לטובת האדם.

בהזדמנות אחרת הוסיף מדברי הרמב"ן (להלן ג, טז) שכתב מה היה הסימן בזה שבא ואמר משה "פקד פקדתי" - שכך קיבלו מיוסף שלא יבוא אחד ויכזב בהם. ועוד מביא מדרש: אר"ח בר"ח בן י"ב נתלש משה מבית אביו למה? שאילו גדל בבית אביו ובא ואמר להם המעשים לא היו מאמינים בו, שהיו אומרים אביו מסרה לו, לפי שיוסף מסרה ללוי ולוי לקהת וקהת לעמרם, ולכך נתלש מבית אביו וכשהלך והגיד לישראל כל הדברים לפיכך האמינו בו וכו' עכ"ד.

ובאמת כך הם כל מעשי האדם, אנשים חושבים שהם עושים ולא יודעים שכל מה שהאדם עושה בעצם עושים אתו, ולא הוא העושה והכל בשביל התכלית שצריך להיות אלא שבני אדם אינם מבינים.

לפני מספר שנים, כמסופר בגליון 'אגשמעקע וורט', היתה תאונת תעופה מחרידה, מטוס של חברת 'פאן אמריקן' יצא מלונדון לכיוון ארה"ב ונפל מעל העיר לוקורבי. מספר ימים לאחר התאונה פורסם בעיתון 'המודיע' מכתב שנשלח מלונדון, וזה תוכנו:

אני נהג מונית, תושב ישראל בעבר וכיום בלונדון. ברצוני לספר על נס הצלה של משפחה מאסון נפילת המטוס, שהייתי לו עד, ואף זכיתי ליטול בו חלק. הזמנתי באותו יום לקחת משפחה מ'סטמפורד היל' לשדה התעופה, לטיסה זו מלונדון לאמריקה. בדרךנו לנמל התעופה, ארע לי מקרה לא שגרת: התפוצץ אחד מגלגלי הרכב. עצרנו, למורת רוחם של הנוסעים קצרי הרוח, החלפתי את הגלגל המפוצץ בגלגל הרזרבה שבתא המטען. אלא, שכאשר בהמשך הנסיעה נשמע לפתע קול פיצוץ נוסף מכיוון הגלגלים, היה זה למעלה מיכולת הסבל של הנוסעים הממהרים. ירדתי מהרכב. נוכחתי לראות שגלגל אחר שבק חיים דווקא עכשיו, כאשר אין בתא המטען גלגל רזרבה נוסף. בהכירי את המצב ידעתי כי אין לי ברירה אחרת זולת להשאיר

שמעו וראו כי טוב ה'

בסיעתא דשמיא, מעתה ניתן להאזין לשיעורי מורנו ורבנו כ"ק האדמו"ר רבי דוד חנניה פינטו שליט"א בעברית, אנגלית, צרפתית וספרדית

באתר קול הלשון ובמספר ישיר:

0733-718-144

מסודר לפי פרשות השבוע, חגים ונושאים שונים

לקבלת דבר תורה יומי

מאת מורנו ורבנו

כ"ק האדמו"ר רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

ניתן לשלוח הודעה

צרפתית

+972587929003

אנגלית

+16467853001

עברית

+972585207103

ספרדית

+541141715555